

16.5.2021

לכבוד	לכבוד	לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבלויט	מר קובי שבתאי	השר בני גנץ
היועץ המשפטי לממשלה	מפכ"ל המשטרה	שר הבטחון ושר המשפטים
בפקס: 02-6467001	בפקס: 02-5428118	בפקס: 023-6962757

שלום רב,

דחוף!

הנדון: ההכרזה על מצב חירום אזרחי והאכיפה הסלקטיבית בלוד

הריני לפנות אליכם בדרישה להורות על ביטולה לאלתר של ההכרזה בדבר מצב החירום האזרחי שהוצאה מכח סעיף 90 לפקודת המשטרה (נוסח חדש), תשל"א – 1971 ולחילופין להפסיק את אכיפתו הסלקטיבית על רקע לאום וזאת מהנימוקים המפורטים להלן:

1. ביום 12.5.2021 התפרסמה ברשומות "הכרזה על אירוע חירום אזרחי" על ידי שר הביטחון בני גנץ מכח פקודת המשטרה (נוסח חדש), התשל"א – 1971 הקובעת כדלקמן:

"בתוקף סמכותי לפי סעיף 90(ב)(3) לפקודת המשטרה (נוסח חדש), התשל"א – 1971 (להלן – הפקודה), בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, ולאחר ששוכנעתי כי מתרחש אירוע הגורם לפגיעה חמורה בשלום הציבור, העולה כדי אירוע חירום אזרחי, אני מכריז בזה על אירוע חירום אזרחי בשטח המוניציפלי של העיר לוד.

בתקופת ההכרזה תהיה משטרת ישראל אחראית לפיקוד ולשליטה בטיפול באירוע, ויהיו לה הסמכויות כמפורט בפרק שישי 1 לפקודה.

הודעה על הכרזה זו נמסרה לשר לביטחון הפנים ולמפקד הכללי של משטרת ישראל, ביום א' בסיוון התשפ"א (12 במאי 2021), בשעה 03:00, ותוקפה של ההכרזה 48 שעות מעת מסירת ההודעה כאמור."

2. בהתאם להכרזה הנ"ל הוציא ביום 13.5.2021 מפקד מחוז מרכז במשטרה ניצב משה ברקת הוראות מכח הכרזה על אירוע חירום אזרחי בשטח העיר לוד וזאת מכח סעיף 90 לפקודת המשטרה (נוסח חדש), התשל"א – 1971. הוראות אלה קובעות כי החל מיום 13.5.2021 בשעה 17:00 ועד למחרת בשעה 03:00 חל איסור על כניסת לשטח העיר לוד. כמו כן החל מיום 13.5.2021 בשעה 20:00 ועד למחרת בשעה 03:00 על איסור על כל אדם לשהות במרחב ציבורי בעיר ואיסור על תושבי העיר לצאת מבתיהם או ממקום שהייתם בעיר. כמו כן הוראות אלו קובעות כי ניתן להשתמש בכח סביר נגד אדם או רכוש לצורך אכיפת ההוראות. נציין כי ביום 14.5.2021 השר בני גנץ את תוקף ההכרזה עד ליום 16.5.2021.

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ס.ב 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140
חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

3. מאז ההכרזה על מצב חירום אזרחי בעיר לוד והטלת עוצר מידי ערב, תועדו קבוצות ימין קיצוני מחוץ לעיר מגיעות בקבוצות של מאות אנשים באמצעות אוטובוסים אל העיר לקראת שעות תחילת העוצר. קבוצות אלו תועדו מצוידים באלות וכלי נשק אחרים, מרביתם רעולי פנים. לאחר הגעתם לכניסה לעיר הם התאספו בקבוצות יותר קטנות והחלו להסתובב בשכונות השונות בהם מתגוררים תושבים ערבים תוך כדי תקיפת בתים פרטיים של תושבים ערביים, רכוש של עסקים בבעלות תושבים ערבים, רכבים ועוד. בשלב מסויים בערב הראשון של העוצר ביום 12.5.2021 קבוצות היהודים הקיצוניים החלו לתקוף את שלושת המסגדים בעיר: מסגד אלעומרי, מסגד דהמש ומסגד אלנור והחלו לתקוף את המסגדים. מצב זה הוביל למעשה לכך, שבעוד תושבי העיר הערבים בלוד היו מרותקים בבתיהם בערב חג אלפיטר ביום 12.5.2021 עקב כניסת העוצר לתוקפו, הדבר אפשר למאות מקבוצות המתנחלים והימין הקיצוני לתקוף בתים ורכוש של תושבים ערבים בעודם שוהים בבתיהם.

4. לא זו בלבד אלא שהגעתם והסתובבותם ברחבי השכונות הערביות לוו בכוחות משטרה. כוחות אלו ליוו את הקבוצות מאז הגעתם לעיר לוד ותוך כדי תקיפת בתיהם ורכושם של התושבים הערבים. למרות העוצר שהוטל, לא נראה אף שוטר אוכף את תנאי העוצר כלפיהם אלא שכוחות המשטרה נצפו דווקא מלווים וצועדים יחד עם אותן קבוצות של יהודים קיצוניים מחוץ לעיר.

להלן תיעוד מהגעת קבוצות היהודים הקיצוניים אל העיר לוד והפרתם לתנאי העוצר בעיר:

<https://youtu.be/UOzNP0uM-r0>

<https://youtu.be/bv2T1jh1Y7c>

https://youtu.be/nZ_ZlKp9Vo0

ובתיעוד שלהלן נשמע תושב יהודי בעיר מתעד את הגעתם המאורגנת של קבוצות יהודים קיצוניים לעיר לוד בערב יום 13.5.2021 תוך כדי ציון: "חברה, התארגנות של אנשים מיהודה ושומרון עם M-16 מקוצרים. מי שרוצה לבוא לשמור על המדינה, מוזמן. היום שוברים להם את כל העצמות":

<https://youtu.be/GgtxzbC1pks>

5. אתמול, 15.5.2021, תועדו קבוצות אלו גם מסמנים בתים של תושבים ערבים בצבע אדום, במטרה לזהותם לצורך תקיפתם לאחר מכן. ראו התיעוד שלהלן:

6. נדגיש בהקשר זה כי מאז 11.5.2021 ועד אתמול, 15.5.2021, זוהתה פעילות מאורגנת דומה על ידי קבוצות יהודים קיצוניים אשר מטרתה הסתה לאלימות כנגד תושבים ערבים ברחבי היישובים והערים המעורבות. כנגד פעילות מאורגנת מסיתה זו, פנינו מידי יום אל היועץ המשפטי לממשלה ואל כל מפקדי מחוזות המשטרה במטרה להתריע מפני האלימות וההסתה המאורגנים על ידי קבוצות אלו כנגד התושבים הערבים.
7. האירועים לעיל שתועדו בימים האחרונים מאז הטלת העוצר בעיר לוד, רק ממחישים כי ההכרזה על מצב חירום אזרחי ונקיטת צעדים לאכיפת העוצר, נאכפו באופן סלקטיבי רק נגד התושבים הערבים כאשר כוחות המשטרה העניקה ליווי לקבוצות היהודים הקיצוניים שהגיעו מחוץ לעיר בידיעת המשטרה. הנה כי כן, הוראת מפקד מחוז המרכז במשטרה, נאכפה באופן סלקטיבי, פוגעני ואף אלים על ידי כוחות המשטרה כנגד התושבים הערבים.
8. האכיפה הסלקטיבית לעיל, מקבלת משנה חומרה כאשר מלכתחילה עצם ההכרזה על מצב חירום מכח סעיף 90(ב)(3) לפקודת המשטרה היתה בלתי חוקית. שכן, בהתאם לסעיף זה, מוסמך שר הביטחון להכריז על מצב חירום אזרחי רק כאשר מתקיימים התנאים של הכרזה על "מצב חירום מיוחד" בהתאם לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א – 1951. חוק זה מגדיר "מצב חירום מיוחד" כמצב שהוכרז מכח סעיף 9 לחוק שקובע בתורו כי "שוכנעה הממשלה כי קיימת סבירות גבוהה שתתרחש התקפה על האוכלוסייה האזרחית, רשאית היא להכריז, במדינה כולה או בשטח מסוים, על מצב מיוחד בעורף";
9. נדגיש כי ההכרזה על מצב חירום לאומי בעיר לוד, ניתנה לאחר הארועים שהתרחשו בעקבות הריגתו של תושב לוד, המנוח מוסא חסונה ז"ל על ידי יהודי קיצוני ביום 10.5.2021. בית האבל של משפחת ההרוג אף הותקף בירי על ידי קבוצות היהודים הקיצוניים ואשה הרה שנכחה במקום אף נפצעה מהירי הנ"ל.
10. למרות חומרת הנסיבות בימים שלפני ההכרזה, הנסיבות הנ"ל, לא ענו ולא תאמו להגדרת "התקפה על אוכלוסייה אזרחית" כקובע בסעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, שכן מוטלת היתה חובה על המשטרה לאכוף באמצעים חוקיים את ההגנה על שלום הגוף ושלום הציבור של כלל התושבים בעיר.
11. תכליתו של חוק ההתגוננות האזרחית באשר ל"מצב חירום מיוחד" המאפשר הכרזה על "מצב חירום אזרחי" מכח פקודת המשטרה, היא הגנה על אוכלוסייה במסגרת אירועים רחבי היקף ומתקפות רציניות, משמעותית וחמורות מבחוף. הדוגמאות שהובאו בהגדרת "מצב חירום אזרחי" בחוק כגון פגע טבע או חומרים מסוכנים או ארוע כימי וביולוגי רק ממחישים את הפרשנות שהחוקים הנ"ל נועדים ליישום אך ורק במקרים של מתקפות או ארועים רחבי היקף בחומרתן ופרישתן. מצב כזה אינו מתקיים לגבי העיר לוד והארועים המתרחשים בה, חמורים ככל שיהיו, אינם יכולים לענות על הגדרת "מצב חירום מיוחד" לפי חוק ההתגוננות האזרחית וגם לא על הגדרת "מצב חירום אזרחי" בפקודת המשטרה.

12. יודגש, כי הפסיקה העליונה מחייבת מתן פרשנות מצמצמת לחוקים המגבילים חירויות ובמיוחד כשמדובר בענייני ביטחון. רק לאחרונה קבע בג"ץ בעניין **בן מאיר** שדן בהסמכת השב"כ לבצע איכונים בניידים של אזרחים כחלק מההתמודדות עם משבר התפשטות נגיף הקורונה, כי יש לפרש את הסמכות של השב"כ מכח לפי סעיף 7 באופן מצמצם (בג"ץ 2109/20 עו"ד **בן מאיר נגד ראש הממשלה** (פסק דין מיום 26.4.2020)). קביעה דומה בעניין מתן פרשנות מצמצמת לחוקים הפוגעים בזכויות ובמיוחד בחירויות נקבע גם בעניין בג"ץ 5239/11 **אורי אבנרי נגד הכנסת** (פסק דין מיום 15.4.2015).

13. לאור האמור לעיל, אין ולא היתה כל סמכות לשר הביטחון להכריז על "מצב חירום אזרחי" בעיר לוד לא כל שכן על אכיפתו באופן סלקטיבי רק כלפי התושבים הערבים תוך כדי ליווי ותמיכה לקבוצות היהודים הקיצוניים.

14. על כן, נבקשכם באופן מיידי לבטל את ההכרזה על מצב חירום אזרחי בעיר לוד ולהימנע מהארכת תוקפה או לחילופים לאכוף את העוצר כנגד קבוצות היהודים הקיצוניים הפועלים באופן מאורגן בעיר לוד במטרה לפגוע בערבים במהלך שעות היום והערב תוך הפרת הוראות העוצר.

בכבוד רב,
סאוסן זהר, עורכת דין